

Ольга Радєва

к.е.н., доцент,

Запорізький національний університет,

Аліна Савчина

студентка,

Запорізький національний університет

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ

Формування достатнього обсягу оборотних активів, що використовуються в операційному процесі; їх ефективної структури, прискорення обороту оборотних активів і забезпечення постійної ліквідності та платоспроможності підприємства передбачає необхідність формування системи управління оборотними активами.[1]

Система управління оборотними активами – це система цілеспрямовано організованих взаємодій між об'єктом та суб'єктом управління шляхом реалізації функцій управління із застосуванням комплексу методів, засобів і фінансово – економічних інструментів дослідження і трансформації взаємопов'язаних процесів формування та використання оборотних активів і джерел їх фінансування за обсягом, складом, структурою з урахуванням дії на них чисельних факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Управління оборотними активами визначає необхідність попередньої їх класифікації. Класифікація будується на таких ознаках:

А) За характером фінансових джерел формування:

- валові оборотні активи;
- чисті оборотні активи,
- власні оборотні активи.

Б) За видами:

- запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів;
- запаси готової продукції,
- дебіторська заборгованість,
- грошові активи,
- інші види оборотних активів.

В) За характером участі в операційному процесі:

- оборотні активи, які обслуговують виробничий цикл підприємства,
- оборотні активи, які обслуговують фінансовий цикл підприємства.

Г) За періодом функціонування:

- постійна частина оборотних активів,
- змінна частина оборотних активів.

Політика управління оборотними активами – частина загальної фінансової стратегії підприємства, яка заключається в формуванні необхідного об'єму і складу оборотних активів, раціоналізації і оптимізації структури джерел їх фінансування.[2]

Політика управління оборотними активами підприємства розробляється за такими етапами:

1. Аналіз оборотних активів підприємства у попередньому періоді. Основними цілями цього аналізу є визначення рівня забезпечення підприємства оборотними активами і виявлення резервів підвищення ефективності їх функціонування.

2. Визначення принципіальних підходів до формування оборотних активів підприємства. На даному етапі існує два підходи: консервативний та помірний. Консервативний підхід полягає в формуванні оборотних активів та передбачає не тільки повне задоволення наявних потреб всіх видів, що забезпечує нормальний хід операційної діяльності, але й створення високих розмірів їх резервів на випадок непередбачених складностей в забезпеченні підприємства сировиною і матеріалами, погіршення внутрішніх умов виробництва продукції, затримки інкасації дебіторської заборгованості, активізації попиту покупців і ін. Помірний підхід направлений на забезпечення повного задоволення наявних потреб всіх видів і створення нормальних страхових їх розмірів на випадок найбільш типових збоїв в ході операційної діяльності підприємства.

3. Оптимізація об'єму оборотних активів. Така оптимізація повинна виходити з вибраного типу політики формування оборотних активів, забезпечуючи заданий рівень співвідношення ефективності їх використання і ризику.

4. Оптимізація співвідношення постійної і змінної частини оборотних активів. Потреба в окремих видах оборотних активів і їх сума в цілому значно коливається в залежності від сезонних і інших особливостей здійснення операційної діяльності.

5. Забезпечення необхідної ліквідності оборотних активів. Хоча всі види оборотних активів в деякій мірі являються ліквідними (крім безнадійної дебіторської заборгованості) загальний рівень їх термінової ліквідності повинен забезпечувати необхідний рівень платоспроможності підприємства по наявних фінансових зобов'язаннях.

6. Забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів. Окремі види оборотних активів здатні приносити підприємству прямий дохід в процесі фінансової діяльності в формі процентів і дивідендів. Тому складовою частиною управління оборотними активами є забезпечення своєчасного використання тимчасово вільних грошових активів для формування ефективного портфеля короткострокових фінансових інвестицій, які виступають в формі їх еквівалентів.

7. Забезпечення мінімізації втрат оборотних активів у процесі їх використання. Цей етап управління оборотними активами забезпечує вибір політики їх фінансування на підприємстві і оптимізацію структури їх джерел.[3]

Отже, процес управління оборотними активами ґрунтується на створенні системи постійного контролю за обсягами оборотних активів і як результат – станом ліквідності та платоспроможності підприємства, як етапу його стабільного функціонування та подальшого розвитку та безпосереднього проведення постійного аналізу оборотних активів та його складових, порівняння обсягів оборотних активів з поточними зобов'язаннями, дослідження їх динаміки, здійснення аналізу факторів, які впливають на стан оборотних активів.

Список використаних джерел

1. Методологічні основи управління оборотними активами. 2018. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/54467/09-Brushko.pdf?sequence=1> (дата звернення 13.10.2019).

2. Особливості управління формуванням активів. 2017. URL: https://pidruchniki.com/75045/management/osoblivosti_upravlinnya_formuvannjam_aktiviv (дата звернення 13.10.2019).

3. Політика управління активами підприємства. 2018. URL: <https://xn--e1akbokk.com/finansoviy-menedjment/politika-upravlinnya-aktivami-58961.html> (дата звернення 21.10.2019).